

Lovforslag nr. L 52. Fremsat den 30. oktober 1990 af Agerschou (SF), Lilli Gyldenkilde (SF), Holger K. Nielsen (SF), Bjørn Poulsen (SF) og Ebba Strange (SF)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel og af lov om ligebehandling af mænd og kvinder med hensyn til beskæftigelse og barselorlov m.v.

§ 1

I lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel, jf. lov nr. 852 af 20. december 1989, som ændret ved § 3 i lov nr. 386 af 13. juni 1990 samt § 3 i lov nr. 387 af 13. juni 1990, foretages følgende ændringer:

1. § 13 affattes således:

»§ 13. Der kan ydes dagpenge i de første 36 uger efter fødslen.

Stk. 2. Moderen har ret til dagpenge i de første 14 uger efter fødslen. Faderen har i samme periode ret til dagpenge i 2 uger.

Stk. 3. Efter den 14. uge efter fødslen kan der i indtil 10 uger ydes dagpenge til enten moderen eller faderen.

Stk. 4. Efter den 24. uge efter fødslen kan der i indtil 12 uger alene ydes dagpenge til faderen.

Stk. 5. I tilfælde af, at fødslen resulterer i mere end ét levendefødt barn, kan der ydes dagpenge i tilsammen 54 uger, således at de 10 uger til enten moderen eller faderen kan udvides til 22 uger og de sidste 12 uger til faderen kan udvides til 18 uger.

Stk. 6. Dagpenge kan bortset fra de 2 uger, der er nævnt i stk. 2, kun ydes til én af forældrene ad gangen.«

2. § 14 affattes således:

»§ 14. Der kan ydes dagpenge ved adoption i de første 36 uger efter modtagelsen af barnet, når de adoptionssøgende myndigheder bestemmer, at den adoptionssøgende eller den

ene af de adoptionssøgende ægtefæller i en periode skal være i hjemmet.

Stk. 2. I tilfælde af modtagelse af mere end ét barn kan de 36 uger udvides til 54 uger.

Stk. 3. Dagpenge til adoptionssøgende ægtefæller kan dog, bortset fra i 2 uger, kun ydes til én af ægtefællerne ad gangen.«

§ 2

I lov om ligebehandling af mænd og kvinder med hensyn til beskæftigelse og barselorlov m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 686 af 11. oktober 1990, foretages følgende ændringer:

1. I § 7, *stk. 1*, ophæves 2. og 3. *pkt.*, og i stedet indsættes efter 1. *pkt.* som nye punktnummer:

»Efter fødslen har forældrene ret til fravær fra arbejdet i tilsammen indtil 36 uger, hvoraf de første 14 uger alene kan udnyttes af moderen. Efter den 14. uge efter fødslen kan de næste 10 uger udnyttes af enten moderen eller faderen. Efter den 24. uge efter fødslen kan de næste 12 uger alene udnyttes af faderen. I tilfælde af, at fødslen resulterer i mere end ét levendefødt barn, har forældrene ret til fravær i tilsammen 54 uger, således at de 10 uger, der kan udnyttes af enten faderen eller moderen, kan udvides til 22 uger og de sidste 12 uger, der alene kan udnyttes af faderen, kan udvides til 18 uger. Fraværsretten kan bortset fra de 2 uger, der er nævnt i stk. 2, kun udnyttes af én af forældrene ad gangen.«

—LF0

2. I § 7, stk. 2, udgår i 1. pkt. ordene »efter fødslen eller modtagelsen i hjemmet eller efter aftale med arbejdsgiveren«.

3. I § 10, stk. 2, udgår ordene »ved fødslen eller modtagelsen i hjemmet«.

§ 3

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. april 1991.

Stk. 2. Personer, der den 1. april 1991 modtager dagpenge efter de hidtil gældende regler under en løbende fraværperiode på grund af barsel eller adoption, overgår dog til at modtage dagpenge efter bestemmelserne i denne lov.

Bemærkninger til lovforslaget

Forslaget indebærer en udvidelse af retten til barselorlov og barseldagpenge til i alt 36 uger efter fødslen. Heraf forbeholdes som hidtil de første 14 uger moderen, de næste 10 uger kan udnyttes af enten faderen eller moderen, mens muligheden for de sidste 12 uger forbeholdes faderen.

Som nævnt under bemærkningerne til L 51 udnyttes den eksisterende mulighed for fædre til at tage en del af barselorloven meget lidt. SF bekendt er der indtil nu ikke offentliggjort undersøgelser, der belyser årsagerne, men der vil i løbet af nogle uger komme en undersøgelse fra Socialforskningsinstituttet.

Efter SF's opfattelse er der mindst tre ting, der modvirker fædres deltagelse i barselorloven, for det første de almindelige ligestillingsproblemer i samfundet, for det andet, at indtægtstab ved faderens barselorlov på dagpenge gennemsnitligt set kan være stort set i sammenhæng med, at der stadig ikke er gennemført ligeløn mellem mænd og kvinder i Danmark, og for det tredje, at faderens 10 uger skal tages på et tidspunkt, der er uheldigt i forhold til ammeperioden. Overenskomsterne på det offentlige område indeholder nu alle fuld løn under barselorlov, en udvikling, SF håber smitter af på det private arbejdsmarked. Alt andet lige har den fulde løn under barsel for offentligt ansatte nemlig gjort det økonomisk end-

nu mindre fordelagtigt for familier, at fædre tager barselorlov. Det hænger sammen med, at i familier, hvor kun den ene er offentligt ansat, er det i langt de fleste tilfælde moderen.

Efter SF's opfattelse vil dette forslags måde at udvide barselorloven på gøre det mere nærliggende, at fædre tager del i barselorloven.

Merudgifterne ved en sådan forlængelse af barselorloven er beregnet til ca. 98 mio. kr. årligt under forudsætning af en udnyttelsesprocent på 10 for faderen og en udnyttelsesperiode på gennemsnitligt 8 uger – begge dele er (desværre) sat højt. Finansieringen vil indgå i SF's forslag til finansloven, men SF er naturligvis åben over for udspil fra andre partier.

Forslaget indeholder endvidere en særlig forlængelse af barselorlov på i alt 54 uger efter fødslen for foreldre, der får mere end ét barn samtidig. I 1987 var der 625 fødsler med tvillinger, trillinger m.v. Merudgifterne ved dette forslag er beregnet til 5 mio. kr.

Lovforslaget indeholder endvidere en mindre ændring, hvorefter faderen får en ubetinget ret til at placere de 2 ugers omsorgslov inden for de første 14 uger efter fødslen. Den nuværende ordning, hvorefter arbejdsgiveren skal sanktionere placeringen, har givet anledning til problemer.